

Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası kanunu

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 12/VI/1937 - Sayı : 3629)

No.
3202

Kabul tarihi
4 - VI 1937

Fasıl : I

Umumî hükümler

BİRİNCİ MADDE — Türk çiftçilerinin ziraî istihşallerine, ziraî mahsullerin sürüm ve satışma, ziraatin, ziraî sanayiın ve bunlarla ilgili her türlü teşebbüslerin millî ekonomi prensiblerine göre yürütmesine ve ilerlemesine lüzumlu ve elverişli kredileri tanzim, tedvir ve tevzi etmek ve bu gayelerin elde edilmesini güden teşekkülleri kurmak, korunak ve bu hususlar için kurulmuş ve kurulacak teşekkül ve yapılmış ve yapılacak teşebbüslere lüzum halinde iştirak etmek ana gayesile ve faaliyetini ziraî sahada teksif etmekle beraber bu kanuna ve bu kanuna müsteniden yapılacak nizamnameye uygun diğer her nevi banka muamelelerini de yapabilmek üzere Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası adile bir banka tesis olunmuştur.

Bankanın merkezi Ankara olub Türkiyenin içinde ve dışında gereği kadar şube ve ajans açabilir.

Banka, bu kanunun ve hususî hukukun hükümlerine tâbi her türlü taahhüd ve tasarrufa ehil hükmî şahsiyeti haiz ve bu kanun hükümleri dairesinde salâhiyetli uzuvlarının idare ve murakabesine tâbi muhtar bir Devlet müessesesidir.

İKİNCİ MADDE — Banka, bütün muamelelerinde muhasebei umumiye, arttırma, eksiltme ve ihale kanunları hükümlerine ve Divanı muhasebatın vize ve murakabesine tâbi değildir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Kendisinin ve ailesinin geçimini temin maksadile ve ziraati esas meslek edinerek sevk ve idaresi ile tatbikattaki bütün işleri aile reisi ve aile efradile temin ve ifa olunan vüsat ve ehemmiyette bir ziraî işletmeyi bu esaslar dahilinde işletene, bu kanuna göre «Küçük çiftçi» denir.

Yukarıki fıkrada yazılı hükümler dahilinde:

a) İşletmenin vüsat ve ehemmiyeti dolayısıyla veya istihşal mevzuunun hususî icabı olarak tatbikattaki işlerde aile mesaisini tamamlamak için yardımcı ve ücretli işçi kullanmak,

b) İşletmenin vüsat ve gelirci kifayetsizliği dolayısıyla aile geçimine yardım maksadile ziraî işletme haricinde diğer işlerle uğraşmak,

c) Askerlik, hastalık, küçüklük, ihtiyarlık ve malûliyet gibi sebeplerle bizzat çalışmamak veya kimsesizlik dolayısıyla tatbikattaki işlerde devamlı işçi kullanmak.

Küçük çiftçi vasfını gidermez.

Yukarıki hükümler dışında kalan ziraî işletme sahipleri «Küçük çiftçi» sayılmaz.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Ziraî kredinin tevziinde evvelâ küçük çiftçinin ihtiyaçları karşılanır. Ziraî kredinin tanziminde de bunların teşkilâtlandırılmaları gözetilir.

Fasıl : II*Sermaye, ihtiyatlar ve karşılıklar*

BEŞİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının itibarî sermayesi yüz milyon liradır ve aşağıda yazılı unsurlardan teşekkül eder:

- a) Türkiye Ziraat bankasından devir alacağı sermaye,
- b) 1454 numaralı kanun mucibince arazi vergisinin Türkiye Ziraat bankasına aid bulunan % 6 sı,
- c) 1938 malî yılından itibaren umumî bütçeye konacak tahsisat yekûnunun % 1/2 (yüzde yarımı) nisbetinde her yıl Hazinece tediye olunacak paralar,
- ç) Bu kanunda zikredilenler haricinde Devletçe fevkalâde olarak verilecek tahsisat,
- d) Bankanın yıllık safi kârından ayrılacak kısmı.

ALTINCI MADDE — Bankanın adı ve fevkalâde olmak üzere iki nevi ihtiyatı vardır. Adi ihtiyat, bankanın Türkiye Ziraat bankasından devir alacağı ihtiyat akçesinden ve bankanın yıllık safi kârlarından bu kanun hükümlerine göre ayrılacak kısımlarından, fevkalâde ihtiyat akçesi de 2814 numaralı kanun mucibince Devlet bütçesinden her yıl verilecek bir milyon liralık tahsisattan ve bu kanun hükümlerine göre bu ihtiyata nakledilebilecek paradan terekküb eder.

2814 numaralı kanunla taksitlendirilip Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına devredilen alacaklardan tahsil edilemez bir hale gelmiş olanlarile bilânço zararları fevkalâde ihtiyat akçesinden mahsub edilir. Bu ihtiyat, işbu zararları karşılamaya kâfi gelmezse adi ihtiyat akçesine müracaat olunur.

YEDİNCİ MADDE — Banka bu ihtiyatlardan başka muhtelif muamelelerinde husule gelecek zararları vesair riskleri karşılayabilmek maksadile gereği kadar «zarar karşılıkları» tesis eder. Türkiye Ziraat bankasından devir alacağı zarar karşılıkları bu maksada tahsis olunur.

Fasıl : III*Ziraâ krediler*

ŞEKİZİNCİ MADDE — Bankanın yapacağı ziraâ kredilerin temeli memleket içinde veya dışında sürüm ve satış kabiliyeti bulunan ziraâ maddelerin istihsalidir. Ziraâ istihsalî gütmeyen her hangi bir ziraâ kredi talebi, gösterilecek şahsî veya madî teminatın değeri ne olursa olsun, kabul edilemez.

Ziraâ krediler aşağıda yazılı umumî maksadları güder:

- a) Çiftçinin işletme sermayesi unsurlarını tamamlamak,
- b) Ziraâ istihsalî verimlendirmek ve iyileştirmek,
- ç) Bir ziraâ işletmeye sahip kılmak veya bir ziraâ işletmeyi genişletecek arazi edindirmek,

ç) Ziraâ mahsullerin sürüm ve satışını kolaylaştırmak ve arttırmak.

Verilecek kredilerin hakikî ihtiyaçla mütenasib olması ve alâkalı çiftçinin istihsal durumuna bir fayda katmakla beraber ödeme takatini aşmaması aranır. Banka, muamelelerinde bu icabları gözetir ve verdiği kredilerin yerlerinde kullanılmasını arar. İşletmelerinde tekniğin icablarını muvaffakiyetle tatbik edenlere, kredi hususunda rüçhan verilir.

DOKUZUNCU MADDE — 8 nci maddenin (a) fıkrasındaki umumî maksadı karşılayan işletme kredilerinden:

1 - Tohum, fide, gübre, ilâç alımı ve istihsalde kullanılan işçilerin ücretlerini tesviye gibi çiftçinin yıllık devamlı masraflarını karşılayan çevirme sermayesinin zayıf veya noksan olan unsurlarını temine matuf bulunan (çevirme) kredilerinde vade bir seneyi aşamaz ve borcun istihsal devresi içinde ve o yılın istihsal bedelile ödenmesi gerektir.

2 - Her nevi ziraî aletler, küçük makinalar ve sair ziraî malzeme, her türlü iş, çift ve irad hayvanları gibi işletmenin cansız ve canlı demirbaşını teşkil eden vasıtalarla çiftçiyi teşhize yarıyan (donatma) kredilerinde ise vade hizmet ve kıymet müddetlerine göre ve bu hizmet müddetlerinin yarısını geçmemek ve borç taksitle ödenmek üzere beş seneye kadardır.

3 - Faaliyeti hayvan yetiştirmeğe inhisar eden veya bu şubenin diğer ziraatlerle birlikte yapıldığı işletmelerde hayvan yemi alımına; çayır, mera ve tarlalardan bu yemlerin istihsaline ve hayvanların bakım ve sağlığına muktazi olup yıllık istihsalden ödenmesi mümkün masrafları ve kümes hayvanlarla ipek büöceği ve arı yetiştirmeğe mütealik ve yine yıllık istihsallerinden ödenmesi kabil olan her çeşid masrafları karşılayacak krediler vade ve ödeme bakımından bu maddenin birinci fıkrası hükmüne tâbidir.

4 - Yukarıki fıkrada yazılı teşebbüsleri hayvan mevcudunu tezyid ve idame suretile veya nafi ve zarurî her nevi malzeme, vasıta ve tesislerle genişletip kuvvetlendirmeğe yarayacak kredilerde vade beş seneye kadardır.

5 - Ormancılığın diğer ziraatlerle beraber yapıldığı işletmelerin çevirme ve donatma kredileri ihtiyaçları bu maddenin hükümleri dahilinde olarak nizamname-de derpiş olunur.

ONUNCU MADDE — 8 nci maddenin (b) ve (c) fıkralarındaki maksadları karşılayan kredilerden:

1 - Gerek henüz işlenmemiş toprakları kabili istifade bir hale getirmek ve gerek işlenen toprakların verimini arttırmak için her türlü faydalı toprak islahatı yapmak,

2 - Sulama, kurutma ve su istilâsını önlemek için lâzımgelen her türlü tesisatı vücade getirmek,

3 - İşletme hududu içinde ziraî işletme ile doğrudan doğruya alâkası olan her türlü bina inşa etmek,

4 - Kullanma ve dayanma müddetleri 9 nci maddenin 2 nci fıkrasında yazılı hadlerden fazla olan ve ziraî işletme ile doğrudan doğruya alâkası bulunan her nevi makine ve malzeme satın almak,

5 - Tabii ve sunî çayırlar ıslah, tesis ve tevsi etmek,

6 - Meyve fidanlıkları ve bahçeleri tesis ve bunları tevsi ve ıslah etmek ve bu gibi faydalı ve verimli ziraatler kurmak,

7 - Bizzat işletmek gayesile her hangi bir ziraat işletmesini edinmek,

8 - Gerek işletmenin arazisini genişletmek ve gerek dağıntık arazi parçalarını birleştirmek,

Üzere verilecek kredilerin vadeleri, tesbit edilecek esaslar dahilinde 20 seneye kadardır.

Bu gibi krediler tahsil edilmiş sermayenin müsaadesi nisbetinde bu hususa ayrılacak miktarlarla tedvir olunur.

ON BİRİNCİ MADDE — Banka, ziraâ kredilerde borçluların durumlarına ve güdülen maksadlara göre şu karşılıklardan birini alır:

- 1 - 2836 numaralı kanunla teşkil edilen Tarım kredi kooperatiflerinin mesuliyeti,
- 2 - Bu teşekküllerin cüzdanlarındaki ortak senedleri,
- 3 - Çiftçilerin müteselsil kefaleti,
- 4 - Arazi ipoteği,
- 5 - Kanunî hükümlerin müsaadesi dahilinde iş, çift ve irad hayvanlarile her nevi ziraâ alât, malzeme ve makinenin rehni,
- 6 - Menkul kıymetler ve zikredilen bütün bu karşılıkları tamamlayıcı mahiyette olmak üzere her nevi maddî teminat,
- 7 - Devletin veya mahallî idarelerin kefaleti,
- 8 - Nevileri ve teminat şekilleri nizamnamede gösterilecek olan toplanmış ve toplanmamış ziraâ mahsulleri.

ON İKİNCİ MADDE — Tarım kredi kooperatifi olan yerlerde, ziraâ krediler kooperatif ortaklarına bu kooperatifler vasıtasile tevzi edilir. Ancak bu teşekküllere ortak olanlara 8 nci maddenin (b) ve (c) fıkralarındaki ihtiyaçları için ve ortak olmayanlara da 8 nci maddedeki bütün ihtiyaçlar için verilecek kredilerde maddî karşılık aranır. Şu kadar ki, kooperatif ortaklarının kooperatifin faaliyet mevzuu içindeki ihtiyacı temin edilmedikçe diğer kredi muameleleri yapılmaz.

Banka, kooperatif olmayan mahallerdeki ziraâ kredileri 11 nci maddede gösterilen karşılıklarla temin eder.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — İç ve bilhassa dış piyasalarda devamlı ve geniş bir sürümü olan ziraâ mahsulleri işleyerek hazırlamak ve satışları kolaylaştırmak için müstahsilere ve müstahsillerin teşkil ettikleri kooperatiflere mahsul veya vesikalı sened mukabilinde avans, vesikalı sened iştirası vesair suretlerle icab eden kredi verilir. Bu kredilerin vadeleri piyasa şartlarına ve karşılık gösterilen mahsulün dayanıklılığına tâbi olup hiç bir zaman ertesi mevsime kadar uzatılamaz.

Bankanın riskleri karşılanmak ve İktisad vekâletinin mütaleası alınmak şartile zarurî hallerde vadelerin ertesi mevsime kadar uzatılması caizdir.

Banka, 2834 numaralı kanuna göre kurulmuş olan Tarım satış kooperatiflerine ve birliklerine mahsullerin işlenmesi, hazırlanması ve ambalâjı için lâzım olan tesisatı gerek kendi hesabına ve gerek bu kooperatifler hesabına yaptırabilir veya bu gibi işler için uzun vadeli krediler verebilir. Bu gibi tesisattan kooperatiflerin ne suretle istifade edebileceği ve bunların kooperatiflere hangi şartlar altında devredileceği banka nizamnamesinde tesbit olunur.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Tarım satış kooperatifleriyle birliklerinin banka ve kredi işleri İktisad vekâletinin direktiflerine uygun olarak Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasınınca yapılır. Lüzum ve ihtiyaç halinde Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası ile yapılacak danışma üzerine bu işler İktisad vekâletinin göstereceği bankalar tarafından da yapılabilir.

ON BEŞİNCİ MADDE — Banka, Tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin inkişafına hâlel vermeksizin ziraâ mahsullerin sürüm ve satışını kollamak ve kolaylaştırmak maksadile bu hususta faydalı göreceği her türlü teşebbüslere girişebilir.

ON ALTINCI MADDE — Banka, 2834 ve 2836 numaralı kanunlara göre kurulmuş kooperatifler, ortaklarının istihlâkine ve ziraâ istihsaline lüzumlu olan eşya-

yı, maddeleri ve her nevi istihsal vasıtalarını dahilden ve hariçten temin ve tedarik edebilmeleri maksadile kredi verebilir. Hünüz kooperatif bulunmayan mahallerde çiftçilerin bu maksadlar etrafında ve karşılıklı yardım ve mesuliyet esasına müsteniden yapacakları müşterek teşebbüsleri kredileyebilir ve bu gibi teşebbüslere resen girişebilir.

Fasıl : IV

Ziraî kredi ile ilgili diğer muameleler

ON YEDİNCİ MADDE — Banka, iptidaî maddeleri memleket dahilinde yeti-şen ziraî sanayii, nizamnamesindeki esaslar ve şartlar dahilinde tesis ve bu sanayie iştirak edebileceği gibi bunları her surette kredileyebilir ve devredebilir.

Bankanın, alâkalanacağı ziraî sanayi, banka nizamnamesinde tesbit olunur.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Banka, çiftçiye ve ziraî sanayie lüzumlu alât, malzeme, makine ve cihazların memleket dahilinde imalile uğraşan teşebbüslere kredi verebilir.

ON DOKUZUNCU MADDE — Banka, bataklık kurutma, ırmak ve çay yataklarını temizleme, hark ve kanal açma ve bu suretle ziraate elvirişli arazi edininib bunu doğrudan doğruya işletme veyahud yeniden kurulmak istenen ziraî işletmelere veya toprağı kifayetsiz çiftçiye uzun vadelerle dağıtma gibi işlere teşebbüs edebileceği gibi bu maksatlara matuf teşebbüsleri kredileyebilir ve bunlara muhtelif şekillerde iştirak edebilir.

YIRMİNCİ MADDE — Banka, 15, 16, 17, 18 ve 19 ncu maddelerde zikredilen muameleleri İktisad vekâletinin tasvibiyle yapabilir.

Fasıl : V

Diğer banka muameleleri

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası bu kanun ile yapmağa mecbur olduğu esas muamele ve vazifelerden başka :

- 1 - Faizli, faizsiz, vadeli, ihbarlı ve vadesiz tevdiat hesapları açmak,
- 2 - Havale, mahsub ve münakale emirleri, çek alım ve satımı ve sair suretlerle dahil ve hariç için para nakline, tahsiline, tediyesine ve mahsubuna aid her nevi banka muamelelerini yapmak,
- 3 - Kendi veya müşteri hesabına döviz, altın ve gümüş almak ve satmak (Hususî kanunların hükümleri mahfuzdur),
- 4 - Devlet, Devlet müesseseleri ve hükmî, hakikî şahıslar nam ve hesabına esham ve tahvilât alım ve satımı, bu gibi kıymetlerin kayid ve ihracı, muhafazası, kuponlarının tahsil ve tediyesi muamelelerini yapmak ve nizamnamede derpiş edilecek hükümler dairesinde bu nevi kıymetlerden borsada kote olanlar mukabilinde borsa kurlarının % 75 ine kadar ve Devlet tahvilleri mukabilinde nizamname hükümleri dahilinde avanslar açmak,
- 5 - Vesikalı vesikasız sened tahsili hizmetleri yapmak,
- 6 - Şube ve ajanslarının kasa durumlarını tanzime yaramak maksadile hakikî ve hükmî şahısların bu şube ve ajansların buldukları mahaller üzerine çekecekleri çek ve azamî bir ay vadeli poliçelerini iştirak etmek,
- 7 - Ziraî sanayi teşebbüsleriyle millî mahsul ve maddelerin iç ve dış ticaretini yapan hakikî ve hükmî şahısların dahilde ve harice yapacakları satışa müteallik

en çok üç ay vadeli bono ve poliçelerini iştirâ etmek ve bunlara şahsî taahhüdlerine müsteniden borçlu hesaplar açmak veya mal mukabilinde carî değer in % 90 na kadar avanslar vermek,

8 - 7 nci benddeki teşebbüslerle istihsalin ve ziraatin yürümesi ve ilerlemesi ile ilgili diğer teşebbüslere şahsî ve maddî teminat mukabilinde her nevi akreditifler açmak,

9 - Aynî ve şahsî teminat mukabilinde kefalet ve teminat mektupları vermek,

10 - Bankalarla sermaye hadleri nizamnamede tayin edilecek müesseselere tek imza ile her nevi kredi muamelesi yapmak,

11 - Muteber iki imzalı ve vadeleri üç ayı geçmeyen ticarî senedlerle vâdelerine en fazla iki sene kalmış ve diğer bir imza taşıyacak Devlet bonolarını iskonto etmek, vadeleri altı ayı geçmeyecek ticarî senedlerle vadeleri üç seneyi geçmeyecek Hazine bonoları mukabilinde nizamnamede derpiş olunacak nisbetler dairesinde avanslar açmak,

12 - Nizamnamede derpiş edilecek hükümler dairesinde Devlete borçlu hesabı cariler açmak ve kefalet etmek,

13 - Devletin muhtelif taahhüdlere için vereceği bonolara hususî kanun hükümleri dairesinde akseptasyonunu koymak, gibi banka muamelelerini de yapabilir.

7, 8, 11 ve 12 nci maddelerde yazılı muamelelerden her birinde takib ve tatbik olunacak prensibler İktisad vekâletince tayin edilir.

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Banka malî kaynaklarını arttırmak için aşağıda yazılı muameleleri yapar:

1 - Ziraî ve ticarî portföyünü Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına reeskont ettirmek,

2 - Kıymetli kâğıtlar portföyü mukabilinde Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasından avanslar almak,

3 - Diğer bankalardan muhtelif şekillerde krediler temin etmek,

4 - Ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine kadar İktisad vekâletinin ve daha fazlası için İera Vekilleri Heyetinin kararla imtiyazlı, ipotekli veya basit tahviller çıkarmak,

5 - Dış piyasalarda İktisad vekâletinin tasvibile mutad kredi yollarına gitmek veya İera Vekilleri Heyetinin kararla ledelicab (4) ncü benddeki tahvillerin ihracını ve sürümünü temin etmek.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Banka, ziraî mahsul ve hayvan sigortaları ile bu kanun hükümlerine uygun olarak vapmağa mezun bulunduğu muamelelerin emniyetile ilgili diğer sigorta teşebbüslerine girişebilir ve bu gibi teşebbüslere iştirak edebilir.

Fasıl : VI

Bankanın idare ve murakabesi altında bulunan tesekküller

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — 2834 ve 2836 numaralı kanunların hükümlerine göre kurulmuş ve kurulacak tarım kredi ve satış kooperatifleriyle birlikleri Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankasının kontrol ve murakabesi altındadırlar.

Banka, muntazaman yaptıracağı murakabe neticelerini İktisad vekâletine bildirir. Bu murakabe İktisad vekâletinin umumî mevzuatı dahilinde kendi teşkilât ile yaptıracağı murakabeye mâni değildir.

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — İstanbul Emniyet sandığı, Türkiye Cümhuri-

yeti Ziraat bankasına bağlı hükmî şahsiyeti haiz ve mezkûr bankanın murakabesine tâbi bir müessesedir.

Sandığın müdür ve murakıbleri Ziraat bankası umum müdürünün inhası ve idare meclisinin teklifi üzerine İktisad vekâletince ve müdür muavinleri ile muhasebe müdür ve murakıb muavinleri umum müdürün inhası üzerine idare meclisince tayin olunur.

Sandığın bütçesi Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası idare meclisinin tasdikından sonra tatbik olunur ve bilânçosu Ziraat bankası umum müdürlük ve idare meclisinin tasdik ve tasvibinden sonra İktisad vekâletince Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası umumî heyetinin tasdikına arz edilir.

Sandığın tevdiat ve ikrazlarla plâsman ve diğer muamelelerinde takib edeceği esaslar sandık idaresinin mütaleası alındıktan sonra idare meclisinin tayin ve İktisad vekâletinin tasvibinden sonra tatbik olunur.

Sandık için şimdiye kadar yapmağa mezun bulunduğu muamelâtı da ihtiva etmek üzere bu kanunun neşrinden itibaren üç ay zarfında ayrıca bir nizamname neşredilir.

Fasıl : VII

Bankanın idarî bünyesi ve teşkilâtı

YIRMİ ALTINCI MADDE — Bankanın birinci maddede bahsi geçen salâhiyetli uzuvları şunlardır:

- 1 - Umumî heyet,
- 2 - Krediler yüksek nâzım heyeti,
- 3 - Murakıbler,
- 4 - İdare meclisi,
- 5 - İdare komitesi,
- 6 - Umum müdürlük,

Umumî heyet

YIRMİ YEDİNCİ MADDE — Banka umumî heyeti Büyük Millet Meclisinin Bütçe, Maliye, İktisad, Ziraat ve Divanı muhasebat encümenlerinin mevcut azası ile Başvekâletten her sene gösterilecek beş azadan tereküb eder.

Müzakere nisabı müretteb adedin üçte biridir. Kararlar mevcudun mutlak ekseriyetile verilir.

Umumî heyet, bankanın en yüksek tetkik ve murakabe merciidir. Bilânçoğu tetkik ve tasdik ve bankanın umumî faliyetinin bu kanunla banka nizamnamesi hükümlerine ve bankanın teşekkül maksadlarına uygun olarak cereyanını murakabe eder.

Krediler Yüksek Nâzım Heyeti

YIRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Bankanın umumî faaliyet ve plâsman programının ana hatlarının tesbiti, kredilerin istihsal mevzuları bakımından millî ekonomi icaplarına ve bu kanunun 4 ncü maddesi hükmüne uygun olarak çiftçi zümrelerinin ihtiyaçlarına göre tevzii nisbet, şekil ve tarzlarının tayini ve bu mevzular üzerinde İktisad ve Ziraat vekâletleriyle Banka İdare Meclisi tarafından vaki olacak talep ve müracaatların tetkiki ve umumiyetle ziraî kredilerin memleketin yüksek icaplarına göre rasyonel bir şekilde tanzimi için İktisad vekilinin reisliği altında bir «Krediler Yüksek Nâzım Heyeti» teşkil olunmuştur.

İktisad, Ziraat ve Maliye vekâletlerini temsil edecek birer aza ile Banka idare meclisi reisi ve azaları, Umum müdür ve muavinleri bu heyete aza olarak iştirâk ederler.

Heyet İktisad vekilinin doğrudan doğruya isteği veya Ziraat vekilinin talebi veyahud da bankanın yazılı müracaati üzerine İktisad vekilinin davetile toplanır.

Müstacel haller müstesna olmak üzere içtimam gün ve ruznamesi azaya içtimadan en az beş gün evvel bildirilir.

Murakibler

YIRMİ DOKUZUNCU MADDE — Banka, ikisi umumî heyet ve biri Başvekâletçe seçilen üç daimî murakib tarafından murakabe olunur. Murakiblerin müddeti üç senedir. Tekrar seçilmeleri caizdir. İcra Vekilleri Heyetince tayin edilecek maktu aylık bir ücret alırlar.

Murakibler, bu kanunun tahmil ettiği vazifeleri muvaffakiyetle başarmağa muktazi İktisadî ve hukukî malûmatı haiz ve banka ve muhasebe tekniğinde tecrübe ve ihtisas sahibi zevat arasından seçilir.

Murakibler, banka muamelelerinin banka kanunu ve nizamnamesi hükümlerine uygunluğunu murakabe ederler, icraî salâhiyetleri yoktur.

Murakibler, senede bir banka vaziyetinin tahlili ve measilerinin neticeleri hakkında üç nüsha müşterek bir rapor tanzim ederek bir nüshasını Başvekâlete, bir nüshasını da umumî heyete sunulmak üzere İktisad vekâletine verirler. Bundan başka banka muamelelerinde kanun ve nizamname hükümlerine uygunsuz gördüklerini İdare meclisine ve Umum müdürlüğe birer muhtıra ile bildirirler. Bunlardan nazarı dikkate alınmamış hususları yıllık raporlarında kayid ve işaret ettikleri gibi mühim ve müstacel mahiyette buldukları hususları da Başvekâletle Umumî heyete bildirmek üzere İktisad vekâletine arzederler.

Murakibler, vazifelerini bu kanunda ve banka nizamnamesindeki hükümler dahilinde yaparlar.

İdare Meclisi

OTUZUNCU MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası bir reis ve beş aza ve umum müdürden müteşekkil yedi kişilik bir İdare Meclisi ile idare olunur. Reis, İktisad vekâletinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin kararı ve Cümhur Reisliğinin tasdikile tayin olunur.

Bir aza İktisad, bir aza Ziraat ve bir aza da Maliye vekâletinin teklifleri üzerine İcra Vekilleri Heyetince intihab olunur. Dördüncü aza bankanın Umumî heyetince ve beşinci aza da İktisad vekilinin göstereceği üç namzed arasından Tarım kredi kooperatifleri tarafından intihab olunur. Bu son azanın seçimine faaliyette bulunan bütün Tarım kredi kooperatifleri iştirak eder ve bunların İdare heyetlerince mahallerinde yapılacak ve İktisad vekâletine bildirilecek seçimler bu vekâletle tasnif edilerek en fazla rey kazanan aza gösterilir.

İdare meclisi reisinin ve azalarının müddetleri üç senedir. Müddetleri bitenlerin yeniden seçilmeleri caizdir. Reis ve azalar İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılacak maktu aylık bir ücret alırlar.

İdare meclisi azaları bu kanunun tahmil ettiği vazifeleri muvaffakiyetle başarmak için muktazi iktisadî, malî ve hukukî tecrübe ve ihtisas sahibi zevat arasından seçilir.

Umum müdür muavinleri idare meclisine iştirak edebilir, fakat rey veremezler.

Yazı, zabıt ve dosya işlerini tedvir etmek üzere idare meclisi emrinde bir büro bulunur.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — İdare meclisi, banka faaliyetinin istikamet ve esaslarını tayin, kaynaklarile plâsmanlarının sevk ve idaresini tanzim ve Umum müdürlükçe teklif edilecek yıllık bütçe ve kadroları tetkik ve tasdik eder ve bundan başka:

- 1 - Şube ve ajanslar açılması ve kapanması ve seyyar ajanlıklar ihdası,
  - 2 - Diğer bankalarla olan münasebetlerin esasları,
  - 3 - Her nevi mevduatta, kredilerde ve sair banka muamelelerinde tatbik olunacak faiz, komüsyon ve acyo nisbet ve miktarları,
  - 4 - Malî kaynakları genişletecek tadbirler ve bu meyanda diğer bankalardan temin olunacak kredilerin miktarı ve şartları,
  - 5 - Yirmi ikinci maddenin (4 ve 5) nci bendlerinde yazılı imtiyazlı, ipotekli veya basit tahviller ihracı,
  - 6 - Umumî faaliyet ve plâsman programile tevdiatın kullanış tarz ve esasları her muamele nevi için takarrür edecek plâsmanların şube ve ajanslar arasında tevzii,
  - 7 - 200 000 lirayı geçen kredi talepleri,
  - 8 - Ziraat kredi ile ilgili ve yukarıda 15, 16, 17, 18 ve 19 ncu maddelerde yazılı muameleler,
  - 9 - Bankanın faaliyet mevzuu ile alakalı teşekküllere iştirak ve hayır müesseselerine yardım,
  - 10 - Nizamnamede tayin edilecek şartlara uygun bulunmak ve spekülasyon mahiyetinde olmamak şartile banka nam ve hesabına menkul kıymetler alım, satımı,
  - 11 - Gayri kabili tahsil alacakların silinmesi, faiz bonifikasyonları, davalardan feragat, sulh ve ibra, nizamnamede tayin edilecek hadler fevkindeki kıymetlerde gayrimenkullerin alım ve satımı,
  - 12 - Bu kanun hükümlerine göre memurların tayin, nakil, terfi ve taltifleri, cezalandırılmaları ve hizmetten afleri,
  - 13 - İdarî ve teknik talimatnameler,
  - 14 - Bankanın yıllık bütçesi, bilânçosu ve faaliyet raporu,
  - 15 - Merkez ve taşra müdür ve memurlarına banka namına imza koymağa ve bankayı temsile salâhiyet itası,
- gibi işler hakkında umum müdürlükten vaki olacak teklifleri tetkik ve müzakere ve gereken kararları ittihaz eder.

İdare komitesi

OTUZ İKİNCİ MADDE — 2999 numaralı bankalar kanununun tesbit ettiği esaslar dahilinde idare meclisi tarafından idare meclisine dahil olanlar arasından seçilen iki aza ile umum müdürden mürekkep üç kişilik bir idare komitesi tesis olunur.

Umum müdürlük

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Bankayı umum müdür temsil eder ve işbu kanun ile banka nizamnamesi hükümlerine göre bankanın faaliyet ve idaresini temin eyler. İdare meclisinin emrindeki memurlar hariç olmak üzere bankanın bütün memurları talimat ve emirleri umum müdürden alırlar. Umum müdürün iki muavini bulunur. Umum müdür ve muavinleri İktisad vekilinin teklifi, İcra Vekilleri Heyetinin kararile tayin ve memuriyetleri Cümhur Reisi tarafından tasdik olunur.

Umum müdür ve muavinleri İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılacak maktu aylık bir ücret alırlar.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Bankanın müdür ve müdür derecesindeki memurlarile müfettişleri umum müdürün teklifi ve idare meclisinin tasvibile tayin olunur. Bunların taltif, terfi ve tahvillerile vazifelerinden afleri de aynı hükme tâbidir. Yukarıda yazılı olanlar haricinde kalan memurlar hakkında umum müdür resen tayin, nakil, taltif, terfi, teşziye ve vazifeden af kararı verip bunları tatbik edebilir ve kararları her ay bir liste ile idare meclisine bildirir.

Bankanın yıllık bütçesi umum müdürlükçe her yıl eylül sonuna kadar tanzim ve idare meclisine tevdi olunur.

Müdürler encümeni

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Umum müdürlükde umum müdür muavinleri, muhasebe müdür ve teftiş heyeti reisile nizamnamede vazifeleri tesbit edilecek diğer merkez müdürlerinden müteşekkil bir müdürler encümeni bulur. Bu encümen nizamnamede tayin edilecek vazifelerden başka teftiş raporlarile muamele, muhasebe ve idare raporlarının memurlara taallük eden kısımlarını da tetkik ederek tayin, taltif, terfi, tahvil ve tecziyeleri ve vazifeden afleri umum müdürlüğe aid bulunan memurlar hakkında mütaleasını beyan eder.

Müdürler encümeninin kararları, Umum müdürün tasvibile tatbik olunur.

Fasıl : VIII

Bilânço tasdiki, kâr ve zararın tevzii

OTUZ ALTINCI MADDE — Bankanın umum müdürlükçe hazırlanacak bilânçosu, kâr ve zarar hesapları idare meclisince tasvib edildikten sonra murakibler raporile birlikde ertesi senenin ilk altı ayı içinde bir nüshası Başvekâlete, bir nüshası umumî heyete sunulmak üzere üç nüsha olarak İktisad vekâletine verilir. Umumî heyete verilecek bilânçoya, taallük ettiği senenin başlıca faaliyet safhalarını gösterir bir rapor bağlanır. Umumî heyet, bilânçonun tevdi tarihinden itibaren iki ay içinde kararını verir. Bilânço, kâr ve zarar hesaplarının katileşmesi umumî heyetin tasdikına bağlı olup, bu tasdik idare meclisinin ve murakiblerin ibrasını da tazammun eder.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Bankanın hesap devresi yılın 31 kânunuevvelinde kapanır. Envanterlerin tesbitinde ve bilânçonun tanziminde teknik düsturlara riayet edilmek suretile banka aktifinde vukua gelecek kıymet tenezzülleri ve melhuz zararlar için gereği kadar karşılık ayrıldıktan sonra safi kâr kalırsa bunun :

% 25 şî sermayeye,

% 75 şî adi ihtiyat akçesine tahsis olunur. Adi ihtiyat akçesi itibarî sermayenin dörtde birini bulduktan sonra kârın işbu % 75 şî fevkalâde ihtiyat akçesine verilir. Ancak, her hangi bir senenin zararını kapatmak için adi ihtiyata müracaat edilmişse, safi kârdan ilk önce bunun eksilen miktarı tamamlanır ve mütebaki kısmı yukarıki nisbetler dairesinde ayrılır.

Her yıl zarar karşılığı olarak ayrılacak miktar safî kârın % 5 tutarından az olamaz. Fevkalâde ihtiyatta mevcut miktarlar umumî heyetçe kâfi görüldüğü takdirde bu ihtiyata ayrılmış olan membalar sermayeye tahsis edilir.

Fasıl : IX

Hukukî hükümler

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Ziraat kredi muamelelerinde Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına teminat gösterilen gayrimenkullerin ipotek muameleleri, banka memurlarının tahrirî talebi üzerine ve ibraz olunacak deyin ve tapu senedlerine müsteniden tahrir alınmıyarak tapu dairelerince derhal ifa ve tescil olunur ve bu ipoteklerin kaldırılması da aynı suretle yapılır.

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına ziraat bir deyin mukabilinde teminat gösterilmiş olan gayri menkuller, içindeki bütün gayri menkul mallar ve sair tesisat ve ağaçlar ile ziraat işletmenin mütemmim cüzülerini ve teferruatını teşkil eden alât, edevat, makine ve kâffeî tesisat o gayri menkul ile birlikte bankaya merhundur.

Ancak, borcun vadesi gelmedikçe borçlu, bankanın müsaadesini almak şartile bu işletme teferruatı üzerinde serbestçe tasarruf edebilir. Banka bu müsaade talebine üç iş günü zarfında cevap vermeğe mecburdur.

KIRKINCI MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının ipotekli ziraat alacağı vadesi hulûlünde ödenmezse borçluya ve kefiline ve yahut bunların kanunî ikametgâhlarına bankaca bir ihbarname tebliğ edilerek borcun ödenmesine davet olunur.

Ihbarnamenin tebliğinden itibaren otuz gün içinde borç ödenmediği takdirde ipotekli gayrimenkul ayrıca kıymet takdiri ve vaziyet merasimine tâbi olmaksızın banka tarafından bir buçuk ay müddetle açık arttırma suretile satılığa çıkarılır. Alıcı çıkmadığı veya vurulan pey borcu tamamen kapamadığı takdirde açık arttırma müddeti bankaca daha on beş gün uzatılabilir. Müddet bitince bankaca talibine muvakkat ihalesi yapılır veya indelicab tefevvüz edilir ve medyuna bir ihbarname tebliğ olunarak on beş gün içinde borcunu ödemezse katî ihale yapılmak üzere keyfiyetin icraya tevdi edileceği bildirilir.

Bu müddet de geçtikten sonra katî ihalenin icrasına karar vermek üzere, evrak, mahallî icra dairesine verilir.

İcra hâkimi, üç gün içinde karar vermeğe mecburdur. Katî ihale kararının suretlerinden sonra borçluya bir gûna ihbar ve tebliğe lüzum olmaksızın ipotekli gayrimenkulün talibi namına kayid ve tescili için icra tarafından Tapu dairesine müzekkere yazılır. Banka, alacağını faiz ve masraf ile satış bedelinden istifa eder.

KIRK BİRİNCİ MADDE — Bankanın ziraat alacaklarından dolayı tefevvüz ettiği gayrimenkuller, bankanın uhdesinde bulunduğu müddetçe bunlara aid borcun resülmali ile faizi ve her türlü masrafları gayrimenkulün getirdiği safi gelir çıkarıldıktan sonra tamamen ödenmek şartile sahiblerine veya varislerine iade olunur.

KIRK İKİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının 39 neu madde haricinde kalan ziraat alacaklarına karşı küçük ve büyük çiftçilerin deyin senedinde teminat olarak gösterecekleri mahsullerile hayvanları ve ziraat istihsal vasıtaları üzerinde bankanın kanunî rehin hakkı vardır. Üçüncü şahıslar tarafından ancak rehin bedeli fazlası haczedilebilir.

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Bankaya rehin edilen ziraat mahsuller, menkul kıymetler ve sair menkullerin rehin edildikleri zamandaki kıymetleri bankaca ikraz sırasında alıkonulan ihtiyat payının yarısını giderecek kadar düşer veya borcun vadesi gelerek ödenmezse, borçluya veya kanunî ikametgâhına merhunun kıymetindeki noksanın ikmali veya borcun ödenmesi için bir haftadan on beş güne kadar

olan müddetli bir ihbarname tebliğ olunur. Bu tebliğin hükmünü borçlu ifa etmediği halde bankaca bir hüküm istihsaline ve icra dairesine müracaate mahal kalmaksızın rehnedilmiş olan mallar piyasa rayicine göre satılarak bedelinden masarifiyle birlikte alacak istifa olunur.

Ihbarnamenin tebliğinden sonra kıymet düşüklüğü ihtiyat payının dörtte üçüne vardığı takdirde merhun, bankaca bu müddetın bitmesi beklenmeksizin derhal piyasaya fiatile satılabilir.

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının ziraat alacakları için köy ihtiyar meclislerince veya noterlerce imza veya mühür tasdik edilmiş olan senedler, icra ve iflâs kanununun 38 nci maddesinde yazılı vesikalar hükmündedir ve vadelerinde protostoya tâbi değildir.

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Medyunun vefatı halinde bankanın ziraat alacaklarından dolayı merhun olan emvalin paraya çevrilmesine dair tebliğler borçlunun ikametgâhında ilânen yapılır.

KIRK ALTINCI MADDE — İstanbul Emniyet sandığı, gayrimenkullerle menkul mal ve kıymetler terhini mukabilinde yaptığı ikrazattan mütevellid alacaklarını takib ve paraya çevirme hususlarında borçlunun gayrimerhununa müracaat hali umumî hükümlere tâbi olmak kaydile Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına işbu kanunun 40, 43 ve 45 nci maddelerile bahşedilen istisnaî hükümlerden istifade eder.

KIRK YEDİNCİ MADDE — Kuraklık, hastalık ve her hangi bir âfet veya mücbir ve fevkalâde bir sebeble vadesi hitamında borçlarını ödemeyenler hakkında şu yolda muamele olunur:

a) Münferid tecil müracaatleri ilgili borçlunun bulunduğu yerin banka şube veya ajansına yapılır. Bu müracaatler şube veya ajanslarca, icabında mahallin ziraat müdürlük veya memurluklarından malûmat alınmak suretile tahkik olunduktan sonra banka umum müdürlüğüne gönderilir.

b) 2 000 liraya kadar olan borç tecilleri hakkında umum müdürlükçe resen karar verilir.

c) 2 000 liradan yukarı teciller banka idare meclisinin karare yapılır.

ç) Bir nahiye veya kazanın umumuna veya büyük bir kısmına aid muntakavî tecil talepleri vilâyet idare heyetinin mucib sebebli mazbatasını üzerine bankaca İcra Vekilleri Heyetinin takdirine arz olunur.

d) Münferid veya muntakavî teciller için vukubulan müracaatler neticelenirinceye kadar rehnin paraya çevirme takibleri bankaca durdurulur.

Bu hükümler dahilinde yapılan tecillerin diğer şekil ve şartları banka tarafından ayrıca kararlaştırılır.

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası şube ve ajansları gerek kendilerine ve gerekse diğer şube ve ajanslara taallük eden her türlü dava açmağa ve takibatı ifaya ve bu babda vekâletname itasına ehildirler.

Banka veya şube ve yahud ajanslarının avukatlarının icra dairelerine tevdi ettiği salâhiyeti natik vekâletnamenin bir nüshası, vekilin azledildiği bankaca icraya tebliğ edilmedikçe takibatın kâffesinin icrası için muteberdir.

KIRK DOKUZUNCU MADDE — Bankaya terhin olunan menkul ve gayrimenkul mallar nevi ve mevkiine göre bankaca lüzum görüldüğü takdirde mutlaka bankanın kabul edeceği bir müesseseye sigorta ettirilir. Sigorta muameleleri borçlu veya rahin tarafından aktedilerek poliçesi bankaya ciro edilir veyahud

prim ve masrafı borçluya aid olmak üzere doğrudan doğruya bankaca yapılır. Banka ancak alacağı ile faiz ve teferruatını koruyacak nisbette sigorta aktedebilir.

Fasıl : X

Muafiyetler ve müsaadeler

ELLİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının çiftçiye ve Tarım kredi ve satış kooperatifleriyle birliklerine yapacağı her nevi krediler muamele vergisinden muaftır. Bu kredi muamelelerine aid olacak senedlerle bu kredilere müteferri bilûmum senedat, evrak, vesaik ve kuyud, defatir ve hulâsai hesabiyeler ve gayrimenkul ipotek ve menkul rehin muameleleri, danga, tapu ve noter harçları, muamele vergisi ve sair her nevi tekâlif ve rüsumdan muaf olduğu gibi yine bu kredilerden mütevellid borçlar hakkında icra makamları, resmî daireler ve mahkemeler nezdinde yapılacak takib ve tahsile müteferri her nevi talep, tebliğ ve kararlar da her türlü resim ve harçtan muaftır.

İşbu maddede zikredilen ziraat borçlarının 40 nci madde mucibince takibi neticesinde bankaca tefevviiz olunan gayrimenkullerin banka namına tescili her türlü ferağ ve intikal harc ve resimden muaf olduğu gibi bu kabül gayrimenkullerin 41 nci madde hükümleri dahilinde sahiblerine veya varislerine iadeleri de keza ferağ ve intikal harc ve resimlerinden muaftır.

Köylerde, zirraa bankaca yapılacak ziraat kredilere aid evrak, senedat, kuyud, defatir ve hulâsai hesabiyelerin köy ihtiyar meclislerince tasdiki noter tasdiki hükmünde olup bunlar hakkında da 1 nci fıkradaki muafiyet hükümleri tatbik olunur.

Ziraat Bankasının vereceği kazanç vergisi, vergive tâbi kazancının % 12 sinden ibarettir.

Kazanç beyannamesi, bilânçonun umumî heyetçe tasdikını müteakıp verilir.

ELLİ BİRİNCİ MADDE — Ziraat bankasının şimdiye kadar haiz olduğu Hükûmet binalarında bilâbedel ikamet hakkından Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası, mahallî şube ve ajans binalarını inşa edinceye kadar istifade eder.

ELLİ İKİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası idarei merkeziyesile şube ve ajansları mahallî ticaret ve sanayi odalarına kanunî miktarın yarısını aşmamak üzere İktisad vekâletinin tesbit edeceği miktarda, kayid ücreti ile tescil kaydiyesi verirler.

ELLİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının Türkiye dahilinde eşhas ve müessesatı resmiye ve hususiye ve şube ve ajansları ile olan bilûmum para nakliyatından, kıymetli kıymetsiz mektub, kart ve paket irsalâtından, telgraf ve sair muhaberatından Devlet dairelerinden alınan miktarlarda ücret alınır.

Fasıl : XI

Banka memurları hakkında hükümler

ELLİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının para ve para hükmündeki evrak ve senedleri ve sair malları aleyhine, bilânço, zabıtname, rapor ve diğer her nevi evrak ve defterleri ve vesikaları üzerinde suç işliyen memurlar bu suçlardan dolayı Devlet memurları gibi ceza görürler.

ELLİ BEŞİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının daimî

aylıklı memurları için hükmî şahsiyeti haiz olmak üzere «Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüd sandığı» adile bir sandık kurulmuştur. 9 şubat 1931 tarihli sened ve aynı tarihli nizamname ile vücuda getirilmiş olan «Türkiye Ziraat bankası memurun ve müstahdemini yardım sandığı»nın mevcut ve matlubu bu kanunun neşri tarihinden itibaren «Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüd sandığı»na devrolunur.

ELLİ ALTINCI MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüd sandığının sermayesi ve gelirleri şunlardır:

1 - 55 nci maddede yazılı yardım sandığının devrolunacak mevcut ve matlubu.

2 - Türkiye Ziraat bankasının idare meclisinin 23 - IX - 1930 tarihli kararile banka memurlarına tekaüdlük istihkaklarını tasfiye maksadile verilen tekaüd tazminatından istirdad edilecek paralar.

3 - 55 nci maddede yazılı yardım sandığından bankadan ayrılmış memurlara hastalık yardımları hariç olarak verilip istirdad olunacak paralar,

4 - Daimî aylıklı memurların aylıklarından her ay mecburî olarak kesilecek yüzde beşler.

5 - Daimî aylıklı memurlara her ay verilen aylıkların yüzde beşine muadil olarak bankaca her ay verilecek paralar.

6 - Hizmete alınan daimî aylıklı memurların ilk aylıklarından kesilecek yüzde yirmi beşler ile aylıkları arttırılan memurların ilk aylık zamları.

7 - Sandık sermayesinin bütün gelirleriyle müteferrik diğer gelirler.

Tekaüd sandığının mevcudile alacakları Devlet emvaline mahsus hak ve rüçhanları haizdir. Bu paralar ve alalûmum aidat ile faiz ve temettüleri bir gûna vergi ve resme tâbi olmadığı gibi haciz ve temliki de kabil değildir .

ELLİ YEDİNCİ MADDE — Tekâüd sandığının 56 nci maddede yazılı aidat ve alacaklarını mazeretleri olmaksızın vaktinde tevkif ve tahsil etmeyen veya tevkif ve tahsil edildiği ayı takib eden ayın sonuna kadar sandığa göndermeyenler bu paraları yüzde on fazlasile tazmin ve temin ile mükelleftirler.

ELLİ SEKİZİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası memurları tekaüd sandığı hakkında bu kanunun neşri tarihinden itibaren iki ay zarfında bir nizamname tanzim ve neşredilir. Bu nizamname ile memurlara temin edilecek hak ve menfaatler 27 - I - 1936 tarih ve 2904 numaralı kanunla muhtelif hal ve vaziyetlere göre mümasilleri için tesbit edilen hak ve menfaatlerden fazla olamaz.

Ancak hizmet müddetleri otuz seneyi dolduranlar tekaüdlüklerini isteyebilirler.

ELLİ DOKUZUNCU MADDE — Her beş senede bir defa mecburen ve lüzumu halinde daha evvel sandığın malî vaziyetile tahsis formüllerinin mütehasısları tarafından tetkik ve teftişi neticesinde sandığın malî vaziyetinde darlık ve muvazenesizlik görülürse bankaca sandığa yapılacak yardım arttırılmaksızın memur aylıklarından kesilecek sandık aidatının arttırılması veya memurlara verilen tekaüd aylığının ve tazminatın eksiltilmesi gibi tedbirler ittihaz ve sandığın daimî muvazenede bulundurulması temin edilir. Sandık menabiiinin bolluğu halinde bankanın ve memurların tekaüd sandığına ödeyecekleri aidat nisbetleri azaltılabilir. Bu arttırma ve eksiltmeler umumî heyet kararile olur.

ALTMISNCI MADDE — Sandığın yıllık bütçesi ve bilânçosu bankanın bütçe ve bilânçosile birlikte ve aynı usul dairesinde tanzim ve tasdik olunur.

ALTMIS BİRİNCİ MADDE — Sandığın memurları banka memurları hak ve salâhivetini haiz olup aylıkları sandık bütçesinden verilir. Sandığın kırtasiye, teshin ve diğer idare masrafları banka bütçesinden temin olunur.

Sandık idare heyetine tayin edilecek banka müntesiblerine bir gûna ücret verilmez.

ALTMİŞ İKİNCİ MADDE — Bankada halen müstahdem olsun olmasın 56 ncı maddenin ikinci fıkrasında yazılı karar ve zeyilleri mucibince tekaüde tâbi Devlet ve banka hizmetlerindeki haklarına mukabil bankadan tasfiye tazminatı veya memurun yardım sandığından hastalık münasebetile yapılan yardımlar ve hizmet mukabili verilen ücretler haricinde para alanlar bu kanunun neşrinden itibaren üç ay zarfında Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına verecekleri birer beyanname ile bu tekaüd haklarını muhafaza edebilirler. Bu takdirde bankadan veya yardım sandığından aldıkları paralar, vergileri hariç olmak üzere, banka tekaüd sandığına namlarına borç kaydedilir ve borçluların umumî muvazeneye dahil veya mülhak bütçe ile idare olunan dairelerle hususî idarelerde, belediyelerde ve Devlete bağlı olan veya olmavan bilûmum müessese ve şirketlerde haremî hariç olmak üzere vazife mukabili istihkak kesbedecekleri paralardan % 10 u ve istihkakları ayda iki yüz lirayı tecaviiz ettiği takdirde bu miktara kadar yüzde onu ve fazlasının yüzde yirmisi işbu daire, şirket ve müesseselere tevkiif ve sandığa tesviye edilmek suretile tahsil olunur.

Borçlulardan tekaüd olanlara Hazine ve diğer daire ve idarelerden ve yahud banka tekaüd sandığına tahsis edilecek aylıkların yüzde yirmi beşi ve bu gibilere verilecek tekaüd tazminatının veya reddedilecek aidetin mecmuu kezalik bu borçlara mahsub edilir. Bu maddede gösterilen şekilde mahsub edilecek borçların bakivesi için borçluların diğer emvaline müracaat edilmeyeceği gibi ölenlerin kalan borçları da aranmaz.

Elvev bankada müstahdem olmavalardan munhasıran 1683 numaralı kanun mucibince muteher olan tekaüd hakkını muhafaza etmek istediklerini beyannamelelerinde gösterenlerden yalnız aldıkları tekaüd tazminatı bu madde hükümleri dairesinde istirdat olunur.

Beyanname vermivenlerin mezkûr müddetlere aid Devlette ve banka tekaüd sandığında haiz olabilecekleri tekaüd hakları sakıt olur.

ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Elli altıncı maddenin ikinci fıkrasında yazılı tasfiye tazminatı veya yardım sandığı istihkaklarını alanlardan bu kanunun neşrine veya yukarıki maddede zikredilen üç aylık müddetin inkızasına kadar ölenlerle kendilerine tekaüd aylığı tahsis edilenler bu beyannameyi vermişler gibi muamele görürler.

ALTMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — Türkiye Ziraat bankasında hâlen müstahdem olsun olmasın aylıklı memur olarak istihdam edilenlerin bankada geçmiş aylıklı hizmet müddetleri (Stajiyerlikte geçmiş müddetinin bir seneden fazlası ve 1 - VI - 1930 tarihine kadar bu bankaya girenlerin işbu tarihten evvel tekaüde tâbi Devlet memurluklarında geçirdikleri fiilî hizmet müddetleri dahil) 62 ncı maddede yazılı şartlarla Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasında geçmiş sayılır.

Bunlardan:

1 - Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına geçecek olanların yukarıda yazılı hizmet müddetleri başkaca aidata tâbi tutulmaksızın yeni hizmet müddetlerine

zammolunur ve bu gibilerin 1683 numaralı tekaüd kanununun hükümlerine göre haiz olabilecekleri haklar sakıt olur.

Ancak banka tekaüd sandığınca istihkakı tasfiye ve tediye edilmeden umumî muvazeneye dahil ve tekaüde tâbi vazife kabul edenlerin 1683 numaralı tekaüd kanununa göre muteber olan evvelce geçmiş hizmet müddetleri mahfuz olup bunların tekaüdlükleri mezkûr kanun hükümlerine göre Hazinece icra edilir ve bu müddetler haricindeki banka hizmetlerine aid hakları varsa tekaüd sandığınca tasfiye edilir.

2 - Türkiye Ziraat bankasından 1 - VI - 1930 tarihinden evvel ayrılanlar hakkında 1325 tarihli tekaüd kanunu ve zeyilleri hükümlerine göre muamele yapılır ve bu gibilere tahsis edilmiş ve edilebilecek maaşların bankaca verilmesine devam olunur.

Ancak tekaüd haklarını kanunî hükümler dairesinde tasfiye etmeden tekrar Devlet veya banka hizmetine geçmiş olanların tekaüdlük hakları mahfuzdur.

3 — Türkiye Ziraat bankasından 1 - VI - 1930 tarihinden bu kanunun neşrine kadar geçen müddet zarfında her hangi bir sebeble ayrılmış olanlar hakkında 58 nci maddede yazılı tekaüd sandığı nizamnamesi hükümleri dairesinde muamele olunur ve bunlardan hizmetlerinden istifade edilememesine binaen vazifelerine nihayet verilmiş olanlardan yaşları elli beşi geçkin olanlar hakikî hizmet müddetlerine göre muamele görmek şartile altmış yaşını doldurmuş sayılırlar.

ALTMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankası memurlarından tekaüd hakkını ihraz etmeden banka ile alâkası kesilenlere sandık nizamnamesine göre iade edilecek aidat, işbu kanunun neşrinden sonra maaşlarından yapılacak tevkifat balığıle şimdiye kadar Devlet ve banka hizmetlerinde maaşlarından kesilmiş bilûmum tekaüd aidatından ve yardım sandığına adlarına yatırılmış paraların yarısından ibarettir.

ALTMİŞ ALTINCI MADDE — Tekäu de tâbi Devlet vazifelerinde istihdam edilmiş olanlardan 1 - VI - 1930 tarihinden bu kanunun neşrine kadar olan müddet zarfında banka daimî memurluklarından birine tayin edilenler hakkında 3028 numaralı kanun hükümleri tatbik edilir. Ancak tekaüde tâbi hizmet müddeti onbeş seneden az olanlara verilecek tazminat Hazinece tekaüd sandığına yatırılmak suretile mezkûr hizmet müddeti banka hizmetine zammolunur ve bu para memurun tekaüd aidatı hükmünde sayılır.

ALTMİŞ YEDİNCİ MADDE — Türkiye Cümhuriyeti Ziraat bankasının kurduğu veya sermayesinin yarıdan fazlasına iştirak ettiği müesseselerin idare veya murakabelerinde devamlı bir vazifeye tayinlerine banka idare meclisince lüzum görülen banka memurlarının banka ile alâkaları ve tekaüd sandığındaki hakları en çok üç sene müddetle mahfuz tutulur. Bunlar, bankada son aldıkları aylıklar üzerinden sandık aidatını ve aylıklarını veren müessesede 56 nci maddenin 4 nci bendinde yazılı yüzde beşleri banka tekaüd sandığına vermekle mükelleftirler. Bunlar tekrar bankaya avdetlerinde emsallerine benzer aylıklarla vazifelere tayin edilirler.

ALTMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Umumî bütçeden tekaüd veya yetim maaşı alıb da bankada tekaüde tâbi aylıklı hizmetlerde müstahdem olanlar hakkında 2921 numaralı kanunun 36 nci maddesi hükümleri tatbik olunur.

ALTMİŞ DOKUZUNCU MADDE — İstanbul Emniyet sandığında müteşekkil (Emniyet sandığı Yardım sandığı) nın bütün mevcudu ve hakları ile borç-

ları bu kanunun neşrinden itibaren Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası tekaüd sandığına devrolunur.

İşbu kanunun Tekaid sandığı hakkında Ziraat bankasına ve memurlarına tanıdığı hak ve menfaatlara ve tahmil ettiği vecibelere aid olan hükümleri Emniyet sandığı ve halen mevcut ve bundan sonra alınacak memurları hakkında da tatbik olunur ve bu memurların Ziraat bankasında geçen hizmet müddetleri tekaüdlük he sabında sayılır.

Emniyet sandığı memurları işbu kanunun Ziraat bankası memurlarına tanıdığı diğer hak ve menfaatlerden de istifade ederler.

YETMİŞİNCİ MADDE — Banka nizamnamesinde tayin edilecek şartlar dairesinde Banka memurlarının ve ailelerinin tedavileriyle meşgul olmak üzere ayrıca bir «Sağlık yardım sandığı» kurulmuştur. Bu sandığın membaları:

- 1 - Her sene bankaca 20 000 lirayı geçmemek üzere verilecek paralardan,
- 2 - Memurlardan maaşlarının % 1 ini geçmemek üzere kesilecek aidattan,
- 3 - Memurlardan inzibatî ceza olarak kesilecek paralardan,
- 4 - Umumî Heyet kararile tekaüd sandığından ayrılacak paralardan,
- 5 — Teberrulardan,

İbaredir.

YETMİŞ BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası memurlarına her sene katî mizanın tesbitinden sonra bir aylık maaşları tutarı ikramiye olarak verilir.

Vazife kusurları tesbit edilenlere bu ikramiye verilmeyeceği gibi Bankayı kazandırmak ve müsbet iş görmek suretile fazla yararlığı tesbit edilenlere verilecek ikramiye de iki aylık maaş miktarına çıkarılabilir.

Bu ikramiyeler, Bankanın safi kârından takdimen ve İdare Meclisi kararile verilir.

YETMİŞ İKİNCİ MADDE — Bu kanunun neşrinden itibaren Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasında ve İstanbul Emniyet sandığında 2 - VI - 1934 tarih ve 2489 numaralı kanun hükümleri dairesinde ve mezkûr kanunla tanınan hakları haiz olmak üzere (Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası memurları müteselsil kefalet sandığı) ile (İstanbul Emniyet sandığı memurları müteselsil kefalet sandığı) adlarile birer sandık kurulur.

Fasıl : XII

Müteferrik hükümler

YETMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Bankanın idare ve murakabe şekilleri ve ziraat kredi işleri bu kanun hükümlerine tevfi kan yapmağa mezun bulunduğu diğer işlerde takib edeceği usuller ve bankanın dahilî teşkilâtı ve teşkilâta aid vazifeleri bu teşkilât içinde çalışan memurların hukuk ve vecibeleri, bir nizamname ile tesbit olunur.

YETMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — 12 mart 1332 tarihli Ziraat bankası kanunu, 19 mart 1340 tarih ve 444 numaralı kanun, 8 haziran 1930 tarih ve 1697 numaralı kanun, 27 haziran 1932 tarih ve 2036 numaralı kanun, 25 ağustos 1926 tarihli Ziraat bankası esas nizamnamesi ve 22 eylül 1302 tarihli emniyet sandığı nizamnamesi ve müzeyyelleri ile 22 mart 1340 tarih ve 447 sayılı emniyet sandığı bütçe kanunu hükümleri mülğadır.

BİRİNCİ MUVAKKAT MADDE — Türkiye Ziraat bankasının bütün hak ve menfaatleri, mevcut ve matlubları bilcümle taahhüd ve borçlarıyla birlikte Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasına intikal eder.

(Ziraat bankası memurları müteselsil kefalet sandığı) ile (Emniyet sandığı memurları müteselsil kefalet sandığı) mevcudları bilûmum hakları ve borçlarıyla birlikte 72 nci maddede yazılı sandıklara intikal eder.

İKİNCİ MUVAKKAT MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının ilk teşkilât kadroları İktisad vekâletince yapılır ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdikile tatbik olunur.

ÜÇÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren nihayet on beş gün zarfında bankanın salâhiyetli uzuvlarının faaliyete geçmeleri ve nihayet dört ay zarfında banka nizamnamesinin ihzarı ve tatbik mevkiine konması mecburidir.

İdare meclisine İktisad vekâletinin göstereceği namzedler meyanından Ziraî kredi kooperatiflerince seçilecek aza, ilk defasında yine bu namzedler arasından İcra Vekilleri Heyetince tayin olunur.

DÖRDÜNCÜ MUVAKKAT MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının 1936 yılı bilânçosu 31 kânunuevvel 1936 tarihinde cari hükümler dairesinde tanzim ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası umumî heyetince tetkik ve tasdik olunur. 1937 yılı için bir tek bilânço yapılır.

BEŞİNCİ MUVAKKAT MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası İdare meclisinin teşkili ve ilk kadrolarının tatbiki zamanına kadar Türkiye Ziraat bankası İdare meclisile memurlarının vazifeleri eski şartlar dairesinde devam eder. Ancak banka tekaüd sandığı varidatına müteallik hükümler bu kanunun neşrini takib eden ay başından itibaren tatbik edilir ve memurlara Sağlık yardım sandığından yapılacak yardımlar Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankası nizamnamesinin neşrine kadar cari usullere göre mezkûr sandığa yapılır.

ALTINCI MUVAKKAT MADDE — İstanbul Emniyet sandığı hakkında bu kanuna göre yapılacak nizamnamenin neşrine kadar mezkûr sandık eski mevzuatı dairesinde muamelelerine devam eder.

YEDİNCİ MUVAKKAT MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat bankasının bu kanunda mevzuubahis ilk teşkilât kadrolarının tatbiki münasebetile kadro haricinde kalacak memurlar hakkında banka tekaüd sandığı talimatnamesinin umumî hükümleri dairesinde muamele yapılır ve bunlardan yaşları 55 i geçgin olanlar hakikî hizmet müddetlerine göre muamele görmek şartile 60 yaşını doldurmuş sayılırlar.

SEKİZİNCİ MUVAKKAT MADDE — Bankanın bu kanunda yazılı tecil sebeplerine müstenid olmaksızın vadesinde ödenmeyen ziraî alacakları tahsili emval kanununa tevfikân mezkûr kanunun 8 nci maddesinde yazılı tahsildarlar yerine kaim olacak banka memurları tarafından tahsil olunur.

Tahsili emval komisyonu bankanın haciz ve satış talepleri hakkında bir hafta zarfında ve vade hulûlünden evvel ihtiyatî haciz talepleri hakkında da 2656 numaralı kanun hükmüne göre bir iş günü zarfında karar itihazına mecburdur. Bu yol ile yapılan takibler müruru zamanı kateder.

İşbu madde, tahsili emval kanununun hapisle tazyika mütedair hükümlerini tazammun etmemek üzere bu kanunun neşrinden itibaren yalnız beş sene için muteberdir.

DOKUZUNCU MUVAKKAT MADDE — Bankanın bu kanunda yazılı tecil sebeplerine müstenid olmaksızın vadesinde ödenmeyen ziraât alacakları geçmiş günler için aslının faizinden başka tahsis masrafı olarak yüzde iki ile birlikte takib ve tahsil olunur.

YETMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

YETMİŞ ALTINCI MADDE — Bu kanun hükümlerinin icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

7 haziran 1937

<i>Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	5	VI - 1937 ve 1/634
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	7	VI - 1937 ve 4/457
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild	Sayfa
	:	13	2
	:	17	2,26
	:	18	40,60:77,81:106,110:122,312:321
	:	19	53:70